MEB ÖYSS - Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (Senaryo 3) Formatına Uygundur

2026-2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI

..... ORTAOKULU

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAVI (SENARYO 3)

Adı - Soyadı: ..... Sınıfı / Şubesi: 5 / ..... Okul No: .....
Aldığı Not: .....

ANT HOCAM

Soru 1 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.1)

İnsanlar gün içinde birden çok grup içerisinde bulunabilir ve her grupta farklı bir rol üstlenirler. Örneğin bir kişi; evde 'abla', okulda 'öğrenci', izcilik kulübünde ise 'ekip lideri' olabilir.

Bir bireyin aynı anda farklı gruplarda farklı roller üstlenmesinin doğal bir durum olduğunu gösteren iki örnek veriniz.

Cevap:
1)
.....
.....
2)
.....
.....

ANT HOCAM

Soru 2 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.1)

Üstlendiğimiz roller bize bazı haklar kazandırırken aynı zamanda yerine getirmemiz gereken sorumluluklar da yükler.

Okulda 'sınıf başkanı' seçilen bir öğrencinin sahip olduğu bir hakkı ve yerine getirmesi gereken bir sorumluluğu yazınız.

Cevap:
Sınıf Başkanının Hakkı:
.....
Sınıf Başkanının Sorumluluğu:
.....

ANT HOCAM

Soru 3 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.2)

Ülkemiz; farklı yörelerine ait zengin mutfak kültürü, geleneksel kıyafetleri, türküleri ve el sanatlarıyla çok renkli bir kültürel mozaiğe sahiptir.

Farklı yörelerin kültürel özelliklerini tanımaya ve korumaya istekli olmanın toplumdaki bireyler arasındaki 'sevgi, saygı ve kardeşlik bağına' etkisini açıklayınız.

Cevap:
.....
.....
.....
.....

ANT HOCAM

Soru 4 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.2)

Kültürel özelliklere saygı duymak, yalnızca kendi kültürümüzü değil çevremizdeki diğer insanların yaşam tarzlarını, inançlarını ve geleneklerini de anlayışla karşılamayı gerektirir.

Okulunuzda düzenlenen 'Kültür Şenliği'nde başka bir yöreye ait halk oyununu oynayan arkadaşlarını izleyen bir öğrencinin sergilemesi gereken iki olumlu tutumu yazınız.

Cevap:

1. .....
   .....
   2

)
.....
.....

ANT HOCAM

Soru 5 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.3)

Tarihimizden günümüze kadar gelen 'sadaka taşları', 'aşevleri' ve 'darüşşafaka' gibi kurumlar Türk toplumunun yardımlaşmaya verdiği önemin kanıtıdır.

Bu tür kurumların ve geleneklerin toplumdaki ekonomik eşitsizlikleri azaltma ve toplumsal huzuru sağlama rolünü açıklayınız.

Cevap:
.....
.....
.....
.....

ANT HOCAM

Soru 6 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.3)

Kızılay, AFAD ve Yeşilay gibi sivil toplum kuruluşları toplumda zor durumda kalan insanlara el uzatarak dayanışma bilincini diri tutarlar.

Bir 5. sınıf öğrencisi olarak Kızılay'ın yürüttüğü kan bağışı veya afet yardım kampanyalarına doğrudan ya da dolaylı yoldan nasıl katkı sağlayabileceğinize yönelik iki somut davranış yazınız.

Cevap:

1. .....
   .....

.
2)
.....
.....

ANT HOCAM

Soru 7 (10 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.2.1)

Bir şehrin deniz kıyısında yer alması, maden yataklarına sahip olması, ana ticaret yollarının kesişiminde bulunması veya önemli bir tarihî merkez olması o şehrin göreceli konumunu belirler.

Yaşadığınız ilin (veya belirlediğiniz bir ilin) sahip olduğu göreceli bir konum özelliğini yazarak, bu özelliğin şehirde yaşayan insanların geçim kaynaklarına (mesleklerine) etkisini bir örnekle açıklayınız.

Cevap:
İlin Göreceli Konum Özelliği:
.....
Mesleklere / Geçim Kaynaklarına Etkisi:
.....

ANT HOCAM

CEVAP ANAHTARI VE DERECELİ PUANLAMA RUBRİĞİ (ANT HOCAM)

Soru No	Öğrenme Çıktısı	Puan	Örnek Model Cevap	Puanlama Kriterleri (Rubrik)
1	SB.5.1.1	15	1. Bir kişinin evde evlat/kardeş, futbol takımında kaleci olması.2. Bir öğretmenin okulda öğretmen, otobüste yolcu, satranç kulübünde üye olması.	• Doğru ve geçerli 2 farklı örnek verilmesi: **15 Puan**• Yalnızca 1 doğru örnek verilmesi: **7.5 Puan**• Yanlış veya ilgisiz cevap verilmesi: **0 Puan**
2	SB.5.1.2	15	**Hakkı:** Sınıf adına öğretmenlerle görüşme yapmak veya sınıf içi etkinliklerde öncelikli söz almak.**Sorumluluğu:** Sınıf düzenini korumada öğretmene yardımcı olmak, ders araç-gereçlerini korumak.	• Hakkı ve sorumluluğu eksiksiz ve doğru yazma: **15 Puan**• Sadece hakkı veya sadece sorumluluğu doğru yazma: **7.5 Puan**• Hatalı/eksik açıklama yapılması: **0 Puan**
3	SB.5.1.3	15	Farklı kültürleri tanımak önyargıları kırar. Bireylerin birbirine hoşgörüyle yaklaşmasını sağlar, toplumsal birliği güçlendirir, ötekileştirmeyi önler ve halk arasındaki sevgi ile kardeşlik bağlarını pekiştirir.	• İletişim, ön yargısızlık ve toplumsal birlik vurgusu içeren tam açıklama: **15 Puan**• Kısmi veya yüzeysel açıklama yapılması: **7.5 Puan**• İlgisiz cevap verilmesi: **0 Puan**

Soru No	Öğrenme Çıktısı	Puan	Örnek Model Cevap	Puanlama Kriterleri (Rubrik)
4	SB.5.1.4	15	1. Gösteriyi dikkatle ve saygıyla izlemek, performans sonunda arkadaşları alkışlamak.2. Farklı kıyafet veya figürlerle alay etmemek, emeğe ve kültürel değere saygı göstermek.	• Saygı ve hoşgörü içeren 2 olumlu tutum yazılması: **15 Puan**• Yalnızca 1 olumlu tutum yazılması: **7.5 Puan**• Saygısız/ilgisiz ifadeler kullanılması: **0 Puan**
5	SB.5.1.5	15	Bu kurumlar, imkânı olanlardan aldıkları destekleri ihtiyaç sahiplerine ulaştırarak zengin ile fakir arasındaki uçurumu kapatır. Böylece toplumda adalet, güven ve yardımlaşma duygusu gelişir.	• Ekonomik denge ve toplumsal huzur vurgusunu tam yapma: **15 Puan**• Yalnızca yardımlaşmadan bahsedip toplumsal etkiye değinmeme: **7.5 Puan**• Eksik/ilgisiz yanıt verilmesi: **0 Puan**
6	SB.5.1.6	15	1. Aile bireylerini ve çevresindeki yetişkinleri Kızılay'a kan bağışında bulunmaları için bilinçlendirmek.2. Okulda düzenlenen yardım kermeslerine veya kıyafet/kitap toplama kampanyalarına aktif katılmak.	• Yaş düzeyine uygun 2 somut ve geçerli davranış yazılması: **15 Puan**• Yalnızca 1 somut davranış yazılması: **7.5 Puan**• Gerçekçi olmayan veya ilgisiz yanıt: **0 Puan**
7	SB.5.2.1	10	**Göreceli Konum:** Antalya ilinin Akdeniz kıyısında yer alması ve uzun bir sahil şeridine sahip olması.**Geçim Kaynaklarına Etkisi:** Bu özellik sayesinde ilde deniz turizmi gelişmiştir; otel işletmeciliği, turist rehberliği ve kaptanlık gibi meslekler yaygınlaşmıştır.	• Göreceli konum ve meslek ilişkisini tam ve doğru açıklama: **10 Puan**• Sadece konumu veya sadece mesleği belirtme (ilişkilendirmeme): **5 Puan**• Yanlış il/konum değerlendirmesi: **0 Puan**